

POSTANOWIENIE

Dnia 6 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie ze skargi D. S. o wznowienie postępowania
w sprawie IX GC (...) toczącej się przed Sądem Okręgowym w K.
z powództwa D. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w K. i R. S.
o zapłatę i ochronę dóbr osobistych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 kwietnia 2018 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

1) oddała zażalenie,

**2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K.
radcy prawnemu B. P. tytułem pomocy prawnej udzielonej z
urzędu wnoszącej skargę kwotę 1380 (tysiąc trzysta
osiemdziesiąt) złotych powiększoną o należny podatek od
towarów i usług,**

3) nie obciąża D. S. kosztami postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

W sprawie ze skargi D. S. o wznowienie postępowania o zapłatę i o ochronę dóbr osobistych, Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 29 czerwca 2017 r. odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. jako nieopartą na ustawowej podstawie.

Powyższe postanowienie zaskarżyła zażaleniem skarżąca zarzucając naruszenie art. 401 pkt 1 i 2 oraz art. 403 § 2 wniosła o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Skarżąca wniosła o wznowienie postępowania o zapłatę i ochronę dóbr osobistych zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 października 2014 r., I Aca (...) powołując się na art. 401 pkt 1 i pkt 2 oraz art. 403 § 2 k.p.c. w związku z rozpoznanie sprawy przez sędziego z wydziału gospodarczego, mimo że niezbędna była wiedza specjalistyczna z zakresu prawa cywilnego, a także że nie była należycie reprezentowana przed sądem, gdyż była pozbawiona pomocy profesjonalnego pełnomocnika oraz na wykryciu środków dowodowych wobec przeświadczenia o istnieniu zakazu dowodowego polegającego na niedopuszczalności słuchania w charakterze świadka protokolanta sądowego i fachowego pełnomocnika procesowego na okoliczność zachowania sędziego w toku rozprawy.

Wedle Sądu Apelacyjnego, wskazane okoliczności nie mogły być uznane za wypełniające ustawową podstawę wznowienia. Po pierwsze, fakt orzekania w sprawie sędziego z wydziału gospodarczego wobec wyłączenia się od orzekania wszystkich sędziów wydziału cywilnego nie mógł rzutować na nieważność postępowania z tej przyczyny, że orzekała osoba nieuprawniona (art. 401 pkt 1 k.p.c.). Po drugie, nie można mówić o nienależytej reprezentacji lub pozbawieniu powódki prawa do obrony wobec odmowy ustanowienia dla niej pełnomocnika z urzędu, gdyż skarżąca przez cały czas aktywnie uczestniczyła w procesie, przedstawiając swoje wnioski i oświadczenia, należycie chroniąc swoje interesy. Po trzecie, Sąd uznał, że nie można mówić o niemożliwości skorzystania ze

środków dowodowych w postaci dowodu z zeznań protokolanta czy pełnomocnika procesowego.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego powódka skupiła się na kwestionowaniu naruszenia art. 401 pkt 1 oraz art. 401 pkt 2 k.p.c. Wskazała, że Sąd nie uwzględnił, iż powódka wносиła o przekazanie sprawy do wydziału cywilnego innego sądu niż Sąd Okręgowy w K., czym doszło do pozbawienia jej prawa do rzetelnego procesu. Ponadto kwestionowała, że na skutek oddalenia jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie mogła podjąć skutecznej obrony swych praw w postępowaniu. Wynikało to z nieznanomości prawa, a drugą stroną postępowania była doświadczona sędzia.

Nie można zgodzić się ze skarżącą, że sam fakt rozpoznania sprawy przez sędziego orzekającego w wydziale gospodarczym, a nie cywilnym pozbawił ją prawa do rzetelnego procesu. Abstrahując od faktu, że wśród podstaw wznowienia postępowania brak takiej przesłanki, a skarżącą powołuje się na podstawy z art. 401 pkt 1 i 2 k.p.c., to w żadnym wypadku nie można także przyjąć, że w składzie rozpoznającym sprawę uczestniczyła osoba nieuprawniona. Orzekanie w wydziale gospodarczym a nie cywilnym nie oznacza braku kompetencji orzeczniczych, co zdaje się sugerować skarżąca, ani nie pozbawia strony uprawnień procesowych. Co do jej wniosku o przekazanie sprawy do wydziału cywilnego innego sądu to trzeba podkreślić, że przepisy k.p.c. o procesie nie przewidują w ogóle takiej możliwości, jeśli tylko sąd właściwy może rozpoznać sprawę (argument z art. 44 k.p.c.).

Niezasadny jest także zarzut, że w sprawie strona została pozbawiona możliwości obrony na skutek oddalenia jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Skarżąca zaskarżyła postanowienie o oddaleniu jej wniosku, które zostało oddalone wobec uznania, że udział pełnomocnika w sprawie nie jest konieczny. Treść pism procesowych kierowanych przez skarżącą do Sądu wskazuje, że jest ona osobą zaradną i potrafiącą formułować swoje żądania i wnioski. W sprawie nie istniały zaś żadne szczególne założeń prawne wymagające udziału fachowego pełnomocnika. W szczególności trudno uznać za trafny zarzut, że skarżąca nie wiedziała, iż protokolant lub pełnomocnik uczestniczący w rozprawie mogą być

zgłoszeni jako świadkowie w sprawie o ochronę dóbr osobistych. Przekonanie o istnieniu takiego zakazu dowodowego nie może być uznane w świetle zasad doświadczenia życiowego za usprawiedliwione co do osoby, która jak sama stwierdza nie dysponuje szczególną wiedzą prawną.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Pełnomocnikowi skarżącej z urzędu Sąd Najwyższy przyznał wynagrodzenie zgodnie z § 16 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 w zw. z § 9 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1715 ze zm.).

Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił odstąpić od obciążenia skarżącej kosztami postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.

aj

r.g.